

Предчислениe и
друга упутствова-
нія при ма-
Учредничество
у Пешти на Ро-
зенъ - Плацу
Nro 285. и сва-
ко Цесаро Кра-
Поште Чинов-
ничество.

ПЕШТАНСКО-БУДИМСКІЙ

СКОРОТЕЧА.

(С о н г і е р.)

ПЕШТА.

Неделя

7. Новембра. 1843.

Год. III.

ЧЕЗНЯ.

(изъ Шиллера.)

Изъ те долѣ предубоке,
Кою ладна магла тре,
О у хитне бег'о б' скоке,
У сретніе просторе.

Там' уочи дивне горе
Увекъ младе, листнате;
Там' на крили птице скоре, —
Летію бы побрате!

Хармоніе чуемъ тіе,
И тишине неба гласъ,
Мелемъ — ветаръ грудъ ми піе
Кой у истый веc часть.

Златно воће посредъ лвића
Мамећи ме тамо зре;
Оног' сретног' цветъ жилишћа
Зна за вечне зефире.

При вѣчноме како мора
Сунца зраку быти тамъ,
Там' на чоту сретни гора
У груди є людскій храмъ.

Но бура ми прелазъ прети,
Дижућ' рѣке мркъ талаеъ,
И ветрова' духъ проклеты
Страшанъ души шилѣ гласъ.

Гле! средъ стѣна безъ возара
Люляюћ' се игра чунъ

Ид' не касни с' весломъ жара
Седай у вѣг' наде пунъ.

Богъ є с' тобомъ веруй, дрзай
Пуна с' нымъ су ветрила,
Пожелани стићешъ накрай
Тог' местаица премила.

У Новомъ Саду.

К. П.

ИЗЪ СРЕМСКІЙ КАРЛОВАЦА.

(26. Октомври 1843.)

Данась є многозаслуженный и ревностный Дѣла-
тель Вінограда Господинъ Ероѣй Мути-
баричъ, бывшій Архімандрітъ Гергетежкій, за Епі-
скопа Далматійскогъ подъ Священноначалствомъ Нѣ-
гове Екцеллентіе Господина Архіепіскопа и Митрополіта Іосифа Рајчићъ, по обрядыма наше Матере
Церкве са юшть два ГГ. Епіскопа, сирѣчъ Нѣговогъ
Высокопреосвященства Господина Стефана Попо-
вичъ Епіскопа Вершачкогъ, и Нѣговогъ Высокопрео-
священства Господина Стефана Крагуевичъ Епі-
скопа Пакрачкогъ, на радость и утѣху Сербскогъ, а
нарочно у Далмации, Рода, посвѣщень. Сліно є ово
торжество, осимъ многолюдногъ народногъ, кон є жар-
кій пролетный данъ изъ удалїни места пратіо, вешто
состављено; а юшть вештіе изговарено трогателно,
благодарствено слово, слово, кое є многимъ тонле и
радостне сузе измамило, украсило. У надежды да ће се
нето Слово скорымъ временомъ печатати; засадъ само,
жарка чувствованія, коя є новопрописанный Господинъ
Епіскопъ предъ Лицемъ великогъ свогъ Благодѣя и
Отца изъ дубльине душе свое изліо, почитаемоъ Ну-
блікуму сообщавамъ.*)

„Тебѣ же Высокопревосходителнѣйшій
Господине Архіепіске и Митрополите, Влад-

*) Извѣштени смо юшть, да су на вечерню у очи
Дмитрова дне служила и Н. Высокопреосвященства

Дыко мой и Отче мой! что воздамъ ѿ свѣхъ,
яже ми даль еси? Чести бо моя, либо моралнагш живота моегш, кои мнѣ якоже и фундаментскій драгоценны есть, блаженныя и незабвенные памати здѣ лежашій Архіепіскопъ и Митрополітъ Стефанъ ѿ Стратимировичъ первый Адамъ бысть; Ты же вмѣстіи негш мнѣ въ благодѣтеля Богомъ даный не точію оное, еже ми преранная смерть Егш неумытною косою своею ѿсѣчъ, подобиши второму Адаму въ полной мѣрѣ мнѣ возвратилъ; но и большими еще мя їдарилъ еси. Не могъ удержатися, здѣ посредѣ церкви Божія явни не исповѣсти, яко Ты единий сердце мое въ бѣдахъ и скорбехъ, якоже мірови познано, величиною и свирѣпостію своею рѣдкихъ мучимое и томимое не токи крѣпкимъ слова даромъ Тебѣ свойственнымъ, но и самимъ дѣломъ, по собственному своему побужденію и по единому своему человѣколюбію и милосердію совсѣмъ утѣшилъ, и ѿ рова погибелнагш ѿчаянія отечески спасль еси. Ты днесъ не точіо Тобою; но и нынѣ съ благодарнымъ сердцемъ помянутымъ Архіепіскопомъ и Митрополітомъ, мнѣ твореннымъ благомъ вѣнецъ паче зата и топазіа драго-

цѣнній возложилъ еси. За таковая Твоя мнѣ богатш указанная благодѣянія и за милость, юже призрѣлъ еси, мое ѿ много лѣтъ въ людехъ преизлиха бываемое поношеніе ѿти, и тѣмъ аки цѣлебающімъ пластирамъ сердце мое глубоко и горцѣ уязвленное конечнѣ залѣчи, кіими похвалными вѣнцы увяжъ Твою святителскую Іераршію главъ? или кія благодарительная пѣсни воспою Твоему правдолюбивому душѣ? Блажено чрево носившее тя Іосифе! Блажена сосца, юже еси сасль Іосифе! О колѣ сладко гортани моему имя Твое, паче меда устремъ моимъ! Но аще уста моя вся дни жизни моегш, и донелѣже душа моя ѿ тѣлесныхъ своея храмины не разлѣчится, Тебе великій нашъ Іерарш! — хвалити и превозносити и не умолчатъ; ничимъ менше благодарность, коя бы величинѣ Твоей днесъ на мя изліянная милости достигла, никакоже сотворити возможтъ. Тогш ради азъ ко Господѣ Богу воздыхати бѣдѣ воздыханіи неизлаголанными, да онъ и здѣ немощь мою дополнивъ Тебѣ утѣхо и радосте моя и народныхъ нашихъ горящихъ желаній Меже здрава и щастлива на многа и премнога лѣта содержитъ.” —

СЕРБСКО ПЕСНИЧЕСТВО.

Польски поврѣмennи Листови „Рокъ“ содержаваю велеважный чланакъ о Славянской Літературѣ, изъ кои судъ Списателя о нашемъ Песничеству, као што слѣди нашимъ Читательима сообщавамо.

Найобилніи и найлепши плодъ Літературе Сербске, Песничество є. Прелепе народнѣ песме южны Славяна, епіческогъ и ліріческогъ садржая, по вѣкой части су већи скупљије, и то у книгѣ списане, морале су утицати у духъ младежи пуне огни и воображения. Пѣсника съ великими таленты имаю Серби у изобилію. Исто ѹ време производи. Песмотрорцы ныови дышу духомъ чисто народнымъ. Народны песама истина имаю и друга Славянска поколенія, но веће, на ныи ослонѣнїе Поезіе, проистычує изъ духа на-

Господа Епіскопи: Стефанъ Поповичъ и Стефанъ Крагуевичъ; да є после вечерня было Еденіе, на комъ су Г. Іероѳей Мутнбаричъ, и Г. Арсеній Стойковичъ Архімандрітъ, служили, а Нѣг. Высокопреосвященство Г. Стеф. Поповичъ стало с у столу десне пѣвнице; кому да є сутра данъ на Божественной Лутургіи са гореспоменутымъ Господама служјо: Пречестн. Г. Арсеній Стойковичъ юонти съ многимъ другимъ Іеромонасима и мірскимъ Священницима, па є и Нѣгово Высокопреосвященство Господинъ Герасимъ Рачъ, Епіскопъ Арадскій на исто ово торжество пришао; но сбогъ болести, и да премъ као Редовникъ, исто као и Нѣгово Высокопреосвященство Господинъ Паптелеймонъ Живковичъ, што се по случаю враћаюћисе са Державногъ Земальскогъ Собора задержао, служити ни су могли. — Да є у вторникъ лицемъ на Дмитровъ данъ по совершеннымъ Богослужбнимъ и Церковнымъ обрядыма благоизволила Ньюова Екцелленца дати Частъ, којој є и цѣло Генералитетъ участвовао, и при којој су се краснопѣніемъ своимъ Богословцы отиковали.

рода, изъ озбильности стварій; Поезіе гору-
не одушевленїмъ, посвѣнїмъ; Поезіе на-
дохновеня, гледаюће Пророческимъ окомъ у
будућность... такве Поезіе данашнимъ да-
номъ нитко нема, кромъ Поляка и Сербала.
Између свио Славяна чини ми се, да се По-
љакъ и Сербинъ найболѣ могу сердцемъ и
духомъ разумѣти. Кодъ настъ на сѣверу го-
ри намъ исто тако сердце за народъ, као кодъ
ни на югу. Иста је кодъ настъ преправностъ
за посвѣнїш, као и кодъ ныи; исто је кодъ
настъ похлѣбствіе и желя независимости и
слободе, као и кодъ ныи; иста је жаркость
у усхићеню, иста меланколіа у очекиванию.

Погонъ*) и орао — есу поетически Сум-
воли братинскогъ союза два сердцемъ, во-
ображенiemъ, духомъ узлетаюћа витежка и
храбра народа, Поляка и Литвана; а мѣ-
сецъ и звѣзда Югославяна. Обадва ова
народа есть лено єдинодушно и пуно знаме-
нованя творенї дубоко — слутеће имъ ћуди;
поетически на небу и земљи знакови любови,
милости, братинства, посвећења — имаю у
себи нешто обште човеческо. Само подъ о-
вымъ знаменіјама можесе развити животъ Сла-
вијанскій. Соединяюћи наличенїхарактера
Польскогъ и Сербскогъ, самъ бы Пѣсникъ
потвердіо съ приповѣданїемъ, усп'косъ Крі-
тической Исторіи, да је Лехъ изъ Хорватске у
Польску прешао; и кадъ не бы имао за то дру-
гогъ доказа, задовољю бы се приповѣданїемъ
народа Хорватскогъ около Крапине и Гаева
завичая, кои народъ скажуе, да су онде у
престаро доба живила три брата, Лехъ,
Чехъ и Мехъ, кои са својомъ домови-
номъ на сѣверъ отидоше, и тамо отцы по-
едины племена постадоше. Но зашто бы се
удаљивао у мрачна времена? Послао бы Чи-
тателя къ старему Пѣснику Югославянско-
му Гундулићу,**) кои у својој на гласу
Епопеи „Османъ“ Польскога Краља Влад-
ислава одъ Варне у небеса уздиже; послao

Тако се зове єдномъ речю гербъ отъ Литве, представляюћи коняника, чимъ лукъ изпружа.

^{*)} Желимо, да се кон између наши млади Пѣсника прихвати превода овога Архідѣла Југославянскога Пѣсничства.

бы га къ другимъ Пѣсникомъ Дубровачке Републікѣ изъ 16. и 17. вѣка, кои наше онда-шиѣ Пѣснике, као Кохановске и друге, као браѹу често споминю. Тантисе не може, да се онда народъ Польскій у союзу стаю съ ю-жнымъ Славяніма, и тко Іована Собіескогъ походъ на Бечъ себичномъ народномъ коры-ску потвара, нека памти, да се нѣгова побѣда спасла не само Нѣмце, но шта више и све Христіанство, и више міліона сродны и по-братимски племена; нека памти, да се то быо бой просвештенія противъ тавноће, слободе противъ самонасилствія, бой проистекши изъ історіческого званя Славянскага колїна, бой Еуропе противъ воєтока; нека памти, да се надпись Народне себичности на нашимъ ба-рицьма нигда віяо ніе.

(Даница.)

РУССКО СВЕТКОВАНЬ БОЖИГА.

Русси празную Божићъ одъ првогъ дана
Божића па до Богоявленя, или како што они
кажу, дванаестъ ноћи. Ово је највеселіји и
најслободнији у Руссии празникъ; јербо се на
тай данъ свако, и старо и младо, и богато
и убого весели и радује; па како што су Рус-
си и сами одъ себе Веселяци, то су имъ о-
ви празници таковији дани, кадъ се самовесе-
ле, и кадъ цео живацъ свое нарави безъ
презана слободно показују. Па ако и има по-
дишто, одъ чега се човекъ по запту обичаја
преко целе године заустеже, и кое не сме
учинити, а да се не покуди; опетъ је зато
Руссу Божићъ башъ такавъ данъ, кадъ му је
и то слободно; и кадъ и сама Богиња весеља
и радости са свогъ ружичногъ престола зе-
мальјску децу управља. На ове се благе дне-
већи слободно момци и девойке на једно ме-
сто скупљају; ту безъ обзира једно покрай
другогъ седе, и једно другомъ руку пружају;
ту се и млада мома већи слободно съ онимъ
разговара, кога је омиловала; нити јој зато
друге пркосе. Ту се садъ и отцепи съ ныни-
ма помешају, и преповедају имъ како су они
у старо време младост проводили; па се та-
ко у средъ младежи чисто и самимъ помлађују.
А добре майке опетъ съ тугој споминију своје

безбрежно и весело девовакъ, пакъ имъ од-
певаю по кою и стару песму свога завичая,
а найпосле имъ и преповедаю чудновате га-
талице и забавне загонетке, кое младежъ
прими и утуби. Овака незлобна слобода скоп-
чава Руссю на те празнике у једну породицу,
па зато и есте Божић правый празникъ једне
породице, кој є изъ искреногъ породица съ
породицама дружени постао и као на то опре-
дѣленъ, да се слободно женски са мушкима
мешати, а съ тымъ и саме породице већма
срдити могу. Но овай є празникъ и правый
девоячкій празникъ, јербо онда оне коло во-
де, и чини се као да є само за њи постао.

О постаню овогъ празнованя не може се
у наше време ништа за цело пронаћи; јербо
стара русска етнографија одвећ ружно стои.
Гди су они различити обычай старогъ рус-
скогъ живота? гди су! — Нико ји ће описа-
о, нико потомству сачувао! — Руски є
народній животъ у народній својости тако
млогострученъ и богатъ, као што ни јданъ
другій ће; али га є Руссия врло мало описа-
ла, кое є за јданъ тако великий народъ пра-
ва срамота. Само се юшти у устима народа
она стара времена спомину; али є и то све
съ гаталицама помешано; све є то тама ба-
сне попала, и текъ се у песмама по нешто о
њима назире; па ко бы се усудио изъ ових
свакојакихъ народнѣхъ фантазија извора штогодъ
истинито извести? — Па и саме ове народ-
нѣхъ песме, гди су скупљене? И колико ји има,
за кое и само книжество руско ништа
незнано! — Текъ се одъ неколико година по-
чело съ пониженомъ добротомъ и милости-
вимъ окомъ на преповедке и песме тогъ на-
рода мотрити; па како є у многима одъ оне
простоће и невиности, кое су душа исты пе-
сама, серце заиграти морало!

Русси су свагда у једно доба године Бо-
жић празновали; али по новомъ године
рачуна ће свагда у јданъ месецъ падао. У
стара се времена светковао последњи дана
десетогъ месеца, кое є једнако трајало, до-
годъ се година месеца марта починяла. Доц-
није пакъ променуше се люди и обычай, па
и година се започиняла месеца Септемврија;
и тако є Божић последњи дана 4. месеца

празнованъ. Али јошти доцніје преокренула-
се и ова промена. Дође Петаръ Великиј, па
све старо погази. Онъ є пронашао, да є бо-
лѣ, да се година съ месецомъ Јануаріомъ
починѣ, и тако дође опетъ Божић на свое
старо место у последњи дне 12. месеца. —
Ма како да су ове промене просте и са свимъ
наравне, опетъ ји ће ни јданъ рускиј спи-
сатель описао, нитъ штогодъ о њима ћију; не,
самъ є народъ то у чудноватимъ своимъ
преповедкама и преданијама нама сачувао Па
и ако се у овима различито и скоро претера-
но о светковану Божића казуе, опетъ є за-
то оно јошти много различите и величестве-
ње. — Преповедке о овомъ празнику као што
су га у стара времена у Москви, Тули, Ка-
лаги и Рязану светковали, саме су скоро
гаталице.

(продужене слѣдује.)

ПЕРВА ЛЮБОВЬ КАРЛА V.

Историческа Новелла.

(продужене.)

— Сестро, любезна Сестро! мы, хвала
Богу, довольно посла добывамо, около ко-
га посвакий данъ нашимъ рукама радећи то-
лико смо сигурно у станю нама заслужити,
да можемо нашъ животъ и отданась у сва-
комъ миру и задовољству проводити. Што
се пакъ изобиліја тыче, то ти управъ могу-
казати, да оно ни јдномъ, који га притяжа-
ва, башъ велике хасне не приноси. А далѣ
помыслимо само и на Тебе Душо; Ты си
намъ јошти млада као капља; Ты се данась
у найболѣмъ младолѣтномъ твоме животу на-
лизашъ, пакъ си кому лепа и красна као
Богиня Венусъ; ты си, ако ћемо право ре-
ћи јошти невинна, незлобна и неискусна,
пакъ и лагкомысленна. Истина нимало не-
сумњимъ, Боже сохрани, да милостивиј Го-
сподинъ Грофъ, и милостива Госпоља Гро-
фица о Теби добро и благородно не мысле-
Али помисли, да у такове ћуће много тако-
ђеръ и друге велике Господе долази, коя су
истина отъ знатногъ и высокогъ подрекла, и
коя у свакомъ злату и драгомъ каменю обу-

чена свою величественность предъ свѣтомъ показую; али сва та Господа у своїй повседневной безпослыци понайвише се у лепойке залюблюю, нити пыи совѣсть гризе и мучи, кадъ красну какову Госпою или Дѣвицу у свою любве мрежу улове. Сва та Господа, велимъ, кадъ такову Дѣвицу или Госпою виде, коихъ лепота у очи имъ яко падне, одма спроѣу ныи блудодѣйномъ чувствителношѹ, кою она любовю называю, воспламте; али нетреба празднымъ ныювымъ рѣчма вѣровати; ѿиста ныюва любовь не излази изъ правогъ, чистогъ и искренногъ сердца, као што любовь наша и нама подобны проистыче.

— О любезный брате Балдине, нимало се не плаши, да ћу я у моїй честности и найманѣ поклизнути, заруменившисе отговори му млада дѣвица са озбильскимъ гласа звукомъ. Я ти се сестринскомъ моюмъ любовю завѣщавамъ, да ћу и отданасъ єдна честна и поштена дѣвица быти, и отъ свакогъ у цѣломудрію клизкогъ пута чуватисе.

— То я све вѣруемъ, мила сестро, кадъ бы ты и далѣ кодъ настъ заостала, да бы та-ко было, нити бы се я онда и найманѣ што годъ о теби посумяло.... Него я видимъ добра Іованко, до є то желя и твогъ незлобногъ сердца; зато ти ни найманѣ на путь стати не ћу; и слободно слѣдуй добромъ на-миренію и предложенію милостиве Госпоже Грофице. Али добра Іованко, нигда немой заборавити, да ты, ако бы те случайно милостива благонаклонность твое неизвѣстне судбине мимошла, да ты велимъ, юшти свагда имашь брата, кои те душевно као єдиноутробну свою сестру люби, и вѣранъти остале. — —

— У истый овай мањъ ўђе Грофица у собу, кою су смѣрно пратиле Агнезіа и Маріа.

— Іованка ѹой таки потерчи на суретъ, и веселымъ гласомъ повикне: — „Онъ одобрава.“ —

— Есть истина, милостива Госпоже, проговори младый мужъ, и са свакимъ страхопочитаніемъ подвори Грофицу сѣсти, да я одобравамъ Вашой жельи, и то у колико су ми годъ више познате велике добродѣтели и

преизрядна свойства благородне и высоке оне Даме, у кое руке я ню вручавамъ, у толико съ вѣномъ радостю я то чинимъ....

— Буди сигуранъ и безъ сваке бриге, пресѣче Балдину Грофицу отъ Лалаингъ рѣчъ; я ћу ѹой свагда не само добра пріятельца, него и права мати быти.

— О да Вамъ преблагай Господь Богъ возмезды благословеннымъ своимъ воздаяніемъ неоцѣнено то Ваша обѣщаніе Примостиша Госпоже, кое печална наше сердца и нашу велми забринуту душевну любовь тако добро, тако пріятно тѣши. Мы сви дражайше то дѣвойче прекоего радо имамо.

— Заиста є мы съ неизреченному сердечностю любимо и милуемо, проговори Агнезіа и Маріа, пакъ обе отма притерче любимой сестри Іованки, и съ найвећимъ духа умиленіемъ загерле ю.

— О, красне две душе, и миле сестрице мое! повикне Іованка са топећимсе у сумама, кое ѹой изъ очио као рѣка потеку, гласомъ, хіяду путій благодари вамъ сердце мое за ту праву вашу къ мени любовь, и за усердно то ваше израженіе. —

— Садъ у истомъ овомъ разлучиваојемъ се ока магновенію, у коемъ се она може быти на вѣки отъ сретне ове фамилійце, отъ тихъ кућевны, и много више цѣне и уваженія имаюћи радостій, него ли голо само благо и богатство, кое є правый источникъ велики брига и повседневни попеченія, растаяше,

— садъ текъ осѣти неискусна Іованка, на што се она у нерасцвѣтаномъ юшти младости свое пупольку жертвовала, и зато ѹой падне на сердце тако несносна туга и тако тежка жалость, да врисне велегласно плакати, нити є могла лагко изъ обятія незаборавногъ свогъ брата и мили ѹой сестара оттергнутисе. А и сама Грофица гледаюћи нелицемѣрну ову ныюве взаимнѣ жалости сцену погрузисе у жалость, и иѣколико сузны капљица као бисеръ у очима ѹой показауће. Напослѣдокъ дође Балдинъ къ себи, и рекне:

— Дакле пріимите ю, мила Госпоже у ваше благодѣтелно попеченіе. Я ю данасъ вручавамъ Вашой великой милости и Вашему добромыслѣющему сердцу. Пратите ю съ

вашимъ многимъ искуствама, и на добаръ путь наставляйте ю съ Вашимъ мудрымъ со-
вѣтима; пакъ онда ѣу и мои себѣ умирити,
и заиста реи, да се веће отъ пута добродѣ-
тели и праве свое среће она удалити. Буди
дакле мила Јованко увѣкъ здрава, и задержи
насъ и отсѧдь у нѣжной и чистой твоїй ло-
бови; а мы те нећемо никада заборавити.

(продуженіе слѣдуе.)

ЛЮБОПЫТНОСТИ.

изъ

Царства Природе.

птица, коя себи кућу а людма послости-
цу справља.

У восточнай Индіи има једна мала на по-
добіе наше домашнѣ ласте птичица, коя є
сбогъ свогъ гнѣзда, кое она са великомъ
вештиномъ прави, одвећь примѣчанія достой-
на, и зовесе СалангANE, а на острову Яви
опетъ Лаветъ. Она є верло мала, и маня є
јошти и отъ нашегъ царића; боју има мрку,
а по тербуви є и на верху репа, који као ви-
люшке изгледа, бѣлкаста. Иsta птица, по-
редъ свега тога, што є одвећь тако мала, и
по правди може се реи, да є найманя на свѣ-
ту птичица: то ипакъ треба да се отъ свио
други птица найвећма подићи, зато што є у
стану славна она и скупоцѣни гнѣзда спра-
вити, коя Индіанци съ найвећомъ сласћу єду,
и коя се данась и у Енглезску у доста вели-
комъ количству доносе, а оттуда опетъ
по цѣлой Европи разносе. Отъ овы гнѣзда
за найбога и найскупоцѣнија держесе она,
коя су чисто прозрачна, найбыстрја и бѣла.

Бонциј, у восточнай Индіи као Лѣкаръ
и Сестествоиспытатель јошти пре 200. година
задуже задржаваюћисе овако о овымъ ма-
лымъ ластавицама пише: Изъ внутренности
Хинезке Державе долећу неке мале на подо-
бие наше ластавице птице у време леженя
у Хинезко приморје, и падаю по морскимъ
стѣнама, низъ кое послѣ спуштају се до саме
морске воде, и скупљају, изъ морске пене
лепкасту матерју, којо таки онде гутају, а
после опетъ узлећу на стѣне, исту матерју
на нима исплюју, и плѣскаюћи са свои кри-

лы тако ю сгусну, да сходна постане за гнѣ-
зда, и заиста отъ исте лепкасте матерје та-
кова гнѣзда сирављају, коя се яко за стѣне
прилепе, а и весма сладковкусна постану:
зато сва ова гнѣзда Хинези после пооткидају,
у Индіо односе и продају їй по весма добру
цѣну Посластичарима, кои їй у кокошиньой
и другой чорби растопе и съ найвећомъ
сласћу кусају.

Кемпферъ доказује, да има у Япону
церни пужева, кои су кадкадъ тако големи,
да једногъ два крѣпка човека јдува подићи мо-
гу. Даљ доказује, да ове пужеве Японцы
јду; но неколико дана пре, neg' што їй јести
почну, морају їй стїсомъ посугти, и тако
оставити, да се добро устїпсе, чрезъ кое
постану тако зрачни и вкусни, као што су
вышепоменуты малы ластавица гнѣзда. И
Хинезки Рыбари потврђдавали су Кемпфери-
ру, да се иста птичја гнѣзда ни отчега другогъ
неправе, него отъ меса церни овы пужеве.

ДЕРЗНОВЕННИ ЛАЂАРИ.

Године 1804. кадъ є присутствовао Напо-
леонъ у стану у Буложни, измакнусе не-
како два Енглезска Матроза изъ заточенія, и
сретно доспѣду до Буложне, где безъ сва-
когъ другогъ алата само са свои ножевы не-
колико комадиј дервећа прилично стешу, и
изъ ныи вешто склопе себи јданъ тако вели-
киј чунъ, кој се лагко могао отъ једногъ чо-
века на леђи понети; и на овомъ истомъ не
тако яко утврђеномъ чуну хотѣли су они
срећу покушати у Енглезску отвестисе. Кадъ
су они предузетый овай свой посао довер-
шили были, то пустесе на овомъ ныовомъ
чунију на море, и похіите, да берже допру-
до Енглезске једне Фрегате, која є поредъ
брега морскогъ пловила. Но текъ што су се
на воду отиснули, алъ јй Надгледатељи мал-
тий усмотре, и тако одма буду ухваћени,
натрагъ у пристаниште дотерани, и предъ
самогъ Цара доведени, кои є зажелјо био
видити ныи обоицу купно съ ныовимъ ма-
шнимъ превозомъ, на коме су се они усуди-
ли были по морской сїасети бродити. „Сли-

то истина," запыта ій Царь, "да сте се Вы на томе превозчиу, што га ту имате, преко мора превести хотѣли?" „Ако Ваше Величество о томе ма найманѣ сумня," отговоре му они, "то нека намъ Ваше Величество само дозволи, пакъ ће садь таки Ваше Величество видити, како ће мо мы радостно и вешто отбродити." „Я бы то съ драгомъ душомъ учиню," рекне имъ Наполеонъ; "но я видимъ, да сте вы дерзновенни и отважни люди; а я се свагда дивимъ отважномъ одушевленію, кадъ га кодъ кога нибудъ наћемъ: зато нећу, да вы тако на очигледъ вашъ животъ у опасность баците; него я васъ обоницу чинимъ сасвимъ слободне, и шта виште, юшти ћу дати, да вамъ се донесе и Енглезска једна лађица, на којој ће те безопасно у Енглезску отпловити моћи. Гди кадъ дођете, неизоставно кажите, да я снажне и дерзновене муже цѣнимъ, пакъ same и оне, мада су ми они и непрјатељи." — Оба ова човека, кое бы као Шпјоне убили были, да ни су предъ Цара доведени, получили су отъ Наполеона за свое дерзновеніе не само нњову слободу, него ий Онъ юшти и съ неколико дуката обдари.

НРАВОУЧИТЕЛНА ИЗРЕЧЕНИЈА.

Персідскій Царь Косрое съ проводећи једанпутъ време съ два Філософа и съ великимъ Везиромъ у пріятномъ разговору, учили имъ овай вопросъ: Кое е состояніе човека сожаленія найдостойніе? — На кое му первый Філософъ рекне: Старость, кадъ е сиромаштво прати. А другій Філософъ опетъ био е тога мнѣнія, да е сирѣчъ найвеће зло на свѣту, слаба душа у немоћномъ тѣлу. Великій Везиръ на противъ отговори имъ на то овако. Нитко не већма сожаленія достоянъ, као онай, кои е пропустіо у теченію свогъ живота добро чинити, пакъ садъ предъ Судилищемъ Всешињаго отвѣтъ и рачунъ о своимъ дѣлама положити мора.

Вѣра, любовь, надежда. — Любовь е измећу чињеница. — Зашто? По-

неже вѣра и надежда споля намъ долази, и вештій се оны тыче, кое изванъ леже; любовь пакъ изъ собственне внутреніје дубльине сердца сама произходи.

Коме є срећа све пріятности и корысти овога живота даровала, тай ће чешће скорбъ и бригу, неголи веселость и праву радость чувствовати.

На новорожденно дете. — Ты ступашъ у животъ, пакъ плачешъ, а твои любезни радостно се око тебе осмејавао: О јеви смѣрно, буди послушанъ и побожанъ, да можешъ једаредъ на последнѣмъ часу живота твога отъ плачевны твои любезни смејућисе растати.

С. М.

СТРОГОСТЬ МЕХМЕД' АЛІЕ.

Овай Віце — Краль Египетскій кадъ у Судницу дође, то верло накратко съ речма самимъ предстојећи му судъ соверши: онъ има обычай страховитымъ, ужаснымъ и весма строгимъ речма судъ свой отправљати; пакъ зато Европейцы, кои су се нѣжніемъ суду научили, и не иду радо кодъ нѣга на тужбу. За оно време, приповѣда вѣкѣй М. Постансъ, докле самъ се я у граду Каиру бавио, дододисе, да се једномъ путнику багателна једна стварь украде. Ово по несрѣћи Крадљивца дође до ушију Аббаса Паше, тамошињу Гувернатора; кои одма яви опетъ Мехмедъ Аліј. А овай, као строгиј Судија, како се о овомъ догађају извѣсти, таки безъ свакогъ далњегъ закосненіја, строжайше заповѣди, да се тай Крадљивацъ изтражи, ухвати и предъ нѣга на судъ доведе, кое кадъ се отъ Полиције учини, одма пресуди, да се Крадљивцу найпре ударе батине, пакъ онда, да му се сиромаху и ноге и руке отсјку. После пакъ, кадъ се све ово на нѣгову заповѣсть изверши, блажимъ речма проговори Мехмедъ Аліј на сакајеному несрѣћнику, кога е предасе дотерати дао: „То е право, пріателю мой! Отъ данасъ неможешъ виште рукама красти, нит' ногама бѣгати; зато дакле буди унапредакъ честанъ и добаръ човекъ.“ И занста онъ Европейске путнике яко защищава: јербо се данасъ подъ нѣговимъ Владѣјијемъ безъ свакогъ инайманѣгъ презаји посердь пустыња, по којима безислени Арапи живе, путовать може; и тамо је путникъ много мањој ограбљеніја и злогъ

напастована опасности подвергнутъ, него по путовы добро цівілізіраны и політізіраны Еуропейски градова и другихъ мѣста.

СИЛА МАШИНА.

(у Енглезской.)

Безъ сумнѣ многима е познато, да има у фабрікама таковы машина, отъ коихъ свака воособъ узета съ вѣкомъ силомъ дѣйствує, него што е єданъ човекъ кадаръ дѣйствовать, и свака лагше и више на данъ урадити може, него што е єданъ човекъ. Тако има машина, сть коихъ свака воособъ у станю е за 20. 40. 60. 80. 100. 200. 300. 400. и т. д. людій єданъ посао урадити. — Не давно дакле израчунѣно е, да е у Енглезской, силомъ (снагомъ) таковы машина 1792. године толико урађено, колико бы 10 мілліона людій; 1827. године толико, колико бы 200 мілліона людій; а 1833. године опеть толико, колико бы 400 мілліона людій у станю были истый посао учинити, — пакъ ако иста сила машина и далѣ на овой начинъ узрасте, то ћеду занста Енглези у текућемъ юшти столѣтию толико моћи помоћи сile машинске учинити, колико бы кадри были сви люди данасъ на земљи живићи безъ машина урадити.

ГРОБНЫЙ НАДПИСЬ.

Гробъ в Россійскогъ Княза Александра Бориссо-
вича отъ Куракинъ, кои се родио 1782. а преминуо
1825. године, съ овымъ рѣчма назначенъ: „Онъ да-
де своимъ Подайницымъ свободу; и посту-
паши съ ныма као отаць и пріятель.“

БЕРЗОВОЗЪ (Gelwagen).

 Долуподписані препоручуюсе почитаемомъ Шублікуму, да су завели „Бер-
зовозъ“ одь Пеште и Будима до Бае. — Изъ Пеште у Баю иде: понедельникомъ, средомъ и петкомъ; а изъ Бае у Пешту натрагъ: вторникомъ и четверткомъ. Цена е отъ персоне изъ Бае до Пеште 4 фор. Среб.; а натрагъ изъ Пеште до Бае 3 фор. среб. — Тко више отъ 30 фунтій тере-
та има, плати ће 1 кр. среб. отъ фунте. — Иста кола стаю у Баи у гостіони-
ци кодъ „Лава“, а у Пешти кодъ „Мађарскогъ Краля“ до Нѣмачкогъ
Театра.

Николай Лаутъ, Јованъ Валинть,
и Павелъ Марковић, иначе Шиндра названий.

Издаватель Димитрій Јовановић. — Учредникъ Димитрій Теодоровићъ

(Rosen - Platz № 285.)

ВѢСТИ.

(Пешта.) Нова конштитуција у Грчкој и овди кодъ наасъ е чакъ неко очевидно впечателјне узбудила: јерь у Вацкой улицы образъ Краља Оттона на дућану као шилдъ изметнутый, одма с првы юшти дана скинутъ, и нити се више измене. Заиста неко доказателство, кое ма што значити мора! —

ПУТЬ ПО СВЕТУ.

Гвозденый путь отъ Париза до Руева, кои е само 36 міліона франка коштовао, садъ приноси сваке седмице на 146,000 франка, и овай се приходъ юшти свакій данъ умножава.

Цена ране 19. Ноем. п. р. на Пешт.
піяци. меровъ, грош. б. вр.

	найб.	сред.	лош.
Жито.	120	112	105
Наполица	84	80	70
Ражъ.	65	62	55
Чамъ.	55	52	50
Зобъ.	50	4,	45
Кукурузъ.	60	55	52
Проя.	80	—	—
Жута каша	—	200	—

Станѣ дунава у Пешти.

17. Ном. п. р. 6'. 10". 9"".
18. Ноем. „, 6'. 7". 3"".

БУДИМСКА ЛУТРИЈА.

отъ 18. Ном. р. № 69 36 48 64 44
Вућићесе 29. Новем. р.